

TIJDSBEELD *De Karmelietenstraat*

Steven DE SCHUITENEER & Jacques DE RO

Postkaart Van de Maele & Zoon: "Geeraardsbergen Karmelietenstraat – Grammont Rue des Carmes" (jaren 1920) (Verz. S. De Schuiteneer)

Foto S. De Schuiteneer (9 mei 2015)

Deze postkaart, met zicht op de Karmelietenstraat en genomen bij de kruising met de Wijngaardstraat, is uitgegeven door drukkerij Van De Maele & Zoon. Deze drukkersdynastie is er in de straat gevestigd van 1912 tot 1994. De straatnaam verwijst naar de geschoeide karmelieten, die er van 1466 tot 1796 hun klooster hadden aan de Ham, een overstromingsgebied tussen de Molenbeek en de Dender. Deze oude plaatsnaam, al vermeld in 1295, verandert de Franse bezetter in 1798 in rue de la Constitution, maar later herdoopt tot Karmelietenstraat. In 1817 vestigen zich de jozefieten in het klooster. Op de zichtkaart zien we op het einde van de straat de toegang tot het Sint-Jozefsinstituut, in de volksmond nog steeds bekend als 't Karmelieten. Vanaf de late 19de eeuw wordt de varkensmarkt elke eerste en

derde maandag van de maand in de straat gehouden. De drie steegjes die op de Dender uitkomen, staan reeds getekend op de stadsplattegrond van Jacob Van Deventer uit circa 1560. De nabijheid van de Denderoever zorgt overigens voor de vestiging van een aantal familiebedrijfjes (1 brouwerij, 1 touwslagerij, 1 meubelfabriek, 1 huidvetterij...), die hun goederen via het water laten aanvoeren. In het begin van de 20ste eeuw is de Karmelietenstraat een florissante handelsstraat met talrijke winkeltjes met vitrines onder een houten pui en vlaggenmast. Ook herbergen ontbreken niet in het straatbeeld. Op de kaart zien we, dieper de straat in, boven de daken een hoge telefoonpaal oprijzen die al het tijdperk van de moderne communicatie inluïdt. Toch beheersen stootkarren en kruiwagens nog het wegdek, zodat

kinderen gerust op straat kunnen spelen. Het straatbeeld heeft intussen een ware metamorfose ondergaan. De houten winkelpuien hebben plaats geruimd voor garagepoorten, terwijl auto's en parkeerplaatsen het stille transport van weleer hebben vervangen. Enkele straatgevels zijn nog herkenbaar maar hebben een eigentijdse look gekregen, terwijl moderne appartementsbouwen zich in de straat hebben genesteld. Veel familiebedrijfjes zijn verdwenen, terwijl de kleine middenstand aan belang heeft ingeboet. De Karmelietenstraat is veeleer verworpen tot een woonstraat, die tweemaal daags opnieuw tot leven komt door de schoolgaande jeugd...